

особливо важливо для розробки власної інноваційної стратегії. При цьому досвід країн ближчих за соціально-економічним розвитком і територіальній структурі надасть краще розуміння ефективних практик, які можуть стати основою для розробки регіональної інноваційної стратегії на основі розумної спеціалізації. Співпраця ЄС та України в сфері досліджень та інновацій буде сприяти налагодженню міжнародних відносин, а також розширить співпрацю в європейських дослідницьких програмах, зокрема Горизонт 2020.

РОЛЬ ОСВІТИ, ЯК СТРАТЕГІЧНОЇ ОСНОВИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Столбуненко Наталія Миколаївна

Кандидат економічних наук, доцент

Доцент кафедри економіки та управління

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

(Одеса, Україна)

Бутук Діана Сергіївна

Студентка спеціальності «Облік і оподаткування»

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

(Одеса, Україна)

Роль освіти у сучасному світі не можна переоцінити. Відповідно до Закону України «Про освіту», освіта є основою інтелектуального, духовного, фізичного і культурного розвитку особистості, її успішної соціалізації, економічного добробуту, запорукою розвитку суспільства, об'єднаного спільними цінностями і культурою, та держави [1].

Метою освіти є всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, її талантів, інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, формування цінностей і необхідних для успішної самореалізації компетентностей, виховання відповідальних громадян, які здатні до свідомого суспільного вибору та спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству, збагачення на цій основі інтелектуального, економічного, творчого, культурного потенціалу українського народу, підвищення освітнього рівня громадян задля забезпечення сталого розвитку України та її європейського вибору.

Освіта - основа розвитку особистості, суспільства, нації та держави, запорука майбутнього України. Вона є визначальним

чинником політичної, соціально-економічної, культурної та наукової життєдіяльності суспільства. Освіта відтворює і нарощує інтелектуальний, духовний та економічний потенціал суспільства. Освіта є стратегічним ресурсом поліпшення добробуту людей, забезпечення національних інтересів, зміцнення авторитету і конкурентоспроможності держави на міжнародній арені [2].

Сучасний науковий світ визначає освіту як універсальну категорію, яка виступає об'єктом різних галузей знань. З одного боку, освіту розглядають як джерело знань, з іншого – як «двигун» розвитку. Сьогодні існує велика кількість досліджень вітчизняних вчених присвячених ролі освіти в розвитку України. Важливу роль відіграють праці: В.Є.Береки, Д.І. Дзвінчук, С.І. Здіорук, В.Г. Кременя, І.М. Щоробури та ін. [5, 6, 7, 8].

Сьогодні в Україні поступово зростає розуміння того, що міцність її політичних і соціально-економічних основ у певній мірі залежить від освіти громадян.

В Україні кожен має право на якісну та доступну освіту. Право на освіту включає право здобувати освіту впродовж усього життя, право на доступність освіти, право на безоплатну освіту у випадках і порядку, визначених Конституцією України та законами України. В Україні створюються рівні умови доступу до освіти. Ніхто не може бути обмежений у праві на здобуття освіти [4].

Держава України забезпечує:

- безоплатність дошкільної, повної загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти відповідно до стандартів освіти;
- розвиток дошкільної, повної загальної середньої, позашкільної, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої і післядипломної освіти відповідно до законодавства [1].

Водночас стан справ у галузі освіти, темпи та глибина перетворень не повною мірою задовольняють потреби особистості, суспільства і держави. Актуальним завданням є забезпечення доступності здобуття якісної освіти протягом життя для всіх громадян та подальше утвердження її національного характеру [1].

Формування нової системи освіти, яка орієнтована на входження у світовий освітній простір, вимагає істотних змін у педагогічній теорії та практиці навчально-виховного процесу. Зокрема, переходу на технологічний рівень і всебічне розширення освітніх інновацій. Сучасний фахівець, щоб бути конкурентоспроможним на ринку праці, змушений постійно розширювати та поглиблювати набуті знання, підвищувати свою кваліфікацію, отримувати нові

спеціалізації, а інколи й змінювати напрямки освіти.

Крім того, сьогодні освітня політика України спрямована на світовий ринок і формується з урахуванням інтеграційних процесів, зокрема виступає одним із напрямків руху України до Європи, одночасно наближуючи освітню систему України до європейських освітніх систем. Тому формування освітньої політики вимагає й зосередження уваги на глобальних проблемах у цій галузі. Так, Європейська комісія з питань освіти констатує три тенденції у сфері освіти, які спостерігаються в країнах Європейського Союзу, але потребують загальної уваги:

- демографічні зміни, які відображаються у зменшенні кількості учнів ланки обов'язкової загальної системи освіти та вихід на пенсію, у зв'язку із досягненням відповідного віку, значної кількості викладачів;
- продовження тривалості загальної середньої освіти, та збільшення кількості студентів вищих навчальних закладів;
- загальна тенденція до автономізації шкіл, яка відбувається одночасно з процесом систематичної оцінки системи, навчального закладу та педагогічного складу [3].

Аналізуючи процеси в освітній сфері, можна зазначити, що Україна не стоїть осторонь загальносвітових тенденцій, а, навпаки, формує свою освітню політику на тлі світових змін та впровадження нових стандартів, зокрема європейських.

Безумовно, беззаперечними ознаками розвитку людства, на сьогодні, є глобалізаційні та інтеграційні тенденції, які охопили всі сфери життя. Сьогодні Україна стоїть на шляху впровадження власної політики та стратегії розвитку, які невід'ємно пов'язані зі світовими тенденціями та визначають освіту як найбільш пріоритетну сферу життєдіяльності.

Формування державної політики в галузі освіти зумовлене змінами соціально-економічного стану, характером суспільства та його особливостями. Зокрема, стан системи освіти залежить від виваженої освітньої політики, компетентності державницьких рішень та правильно розставлених акцентів у визначенні стратегічних пріоритетів. На даному етапі розвитку, освітня політика має розвиватися на вітчизняному досвіді освітньо-педагогічної діяльності з урахуванням досягнень міжнародного співробітництва в освітній сфері [3].

Окреслена тематика може мати розвиток у напрямі вивчення зарубіжного досвіду країн, що перебувають на етапі реформування управлінської структури освітньою галуззю та приведення освітньої

системи до загальноєвропейських стандартів, зокрема, стандартів Польщі.

На нашу думку, вивчення досвіду реформування вищої освіти Польщі в умовах глобалізації та інтернаціоналізації соціальних процесів в Європі та світі, створення загальноєвропейського освітнього простору позитивно вплине на реформування освітньої системи в Україні. Крім того, прогресивні ідеї досвіду Польщі можуть бути корисними й актуальними для нашої країни в умовах приєднання України до європейського освітнього й наукового простору на засадах рівноправного партнерства [3].

Література:

1. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>. – Назва з екрана.
2. Про Національну доктрину розвитку освіти: Указ Президента України від 17.04.2002 р. № 347/2002 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>. – Назва з екрана.
3. Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року: Указ Президента України від 25.06.2013 р. № 344/2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>. – Назва з екрана.
4. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>. – Назва з екрана.
5. Берека В.Є. Актуальні проблеми управління освітою / В.Є. Берека, І.М. Щоробура. - Хмельницький: Вид-во ХГПА, 2006. – 147 с.
6. Гуманітарна політика Української держави в новітній період: монографія / за ред. С.І. Здіорука. - К.: НІСД, 2006. – 403 с.
7. Дзвінчук Д.І. Освіта в історико-філософському вимірі: тенденції розвитку та управління: монографія / Д.І. Дзвінчук. – К.: ЗАТ «Нічлава», 2006. – 378 с.
8. Кремень В.Г. Освіта в контексті сучасних соціокультурних змін / В.Г. Кремень // Філософія освіти: наук. часопис. – 2008. – № 1 - 2 (7). – С. 15-21.